

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2020-2021

12 JANUARI 2021

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

- van de heer Mathias VANDEN BORRE, mevrouw Cieltje VAN ACHTER
en de heer Gilles VERSTRAETEN -

**betreffende het verhelpen aan de aanhoudende taaldiscriminatie in de benoemingen bij
gemeenten en OCMW's in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad**

TOELICHTING

Alle vormen van discriminatie moeten bestreden worden, en dit geldt eveneens voor taaldiscriminatie. Het respect voor het Nederlands, in het bijzonder in de Brusselse instellingen, moet bijgevolg nauwgezet worden opgevolgd en de nodige stappen moet genomen worden om dit in de praktijk te garanderen.

De 19 Brusselse gemeenten vormen een tweetalig taalgebied, zoals expliciet voorzien in de Grondwet en de bijzondere wetten. Dit betekent dat de beide talen, het Frans en het Nederlands, juridisch op gelijke voet staan. De toepassing van de bestuurstaalwetgeving wordt gecontroleerd door het ambt van vice-gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

In toepassing van artikel 65 van de gecoördineerde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken van 18 juli 1966 toetst deze instantie de besluiten van de gemeenteoverheden en OCMW's aan de wetten en verordeningen op het taalgebruik in bestuurszaken. Een overzicht van deze controlebevoegdheid wordt weergegeven in een jaarlijks rapport, het taalrapport, dat de evolutie van de correcte toepassing van de bestuurstaalwetgeving toelicht.

Op 22 juni 2020 publiceerde de vice-gouverneur de meest recente versie van dit jaarlijks rapport. De conclusies in dit werkstuk drukken eenieder met de neus op de feiten: het is dramatisch gesteld met het respect voor de taalwetgeving, zowel in de 19 Brusselse gemeenten als in de OCMW's.

In de gemeenten voldeed amper 15,4% van de contractuele aanwervingen aan de bestuurstaalwet, terwijl 63,4% van de dossiers geschorst werd en 21,2% van de gevallen getolereerd werd omwille van de korte looptijd van het contract. In de OCMW's voldeed slechts 4,7% van de contractuele aanwervingen aan de bestuurstaalwet, terwijl 66,4% van de dossiers geschorst werd en 28,9% van de gevallen getolereerd werd omwille van de korte looptijd van het contract.

De indieners stellen vast dat vanuit historisch oogpunt de inbreuken op de bestuurstaalwetgeving enkel maar toegenomen zijn. Zo werden er in 2007 'slechts' 42% van de benoemingen geschorst, waar in 2019 reeds 58% van de benoemingen als niet conform met de taalwetgeving werd aangemerkt. Dit wijst op een onrustwekkende toename van het aantal administratieve beslissingen in strijd met de taalwetgeving.

Bovenstaande cijfers tonen aan dat de Brusselse gemeenten en OCMW's op flagrante wijze de bestuurstaalwetgeving naast zich neer leggen. Wanneer een beslissing tot aanstelling wordt geschorst door de vice-gouverneur, kan een gemeente of OCMW deze beslissing intrekken of handhaven. In 2019 werd evenwel geen enkele beslissing ingetrokken na schorsing op basis van de schending van de taalwetgeving bij de gemeenten of OCMW's. De gemeenten en OCMW's leggen de taalwetgeving, die van openbare orde is, dus *de facto* naast zich neer.

De schorsing uitgesproken door de vice-gouverneur is maar tijdelijk (cf. art. 65, §3 bestuurstaalwet). Na 40 dagen wordt deze opgeheven, tenzij ze wordt 'bevestigd' door de toezichthoudende overheid (i.e. de Brusselse Hoofdstedelijke Regering voor de gemeenten en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor de Brusselse OCMW's). De respectievelijke toezichthoudende overheden namen in 2019 evenwel geen enkele beslissing tot vernietiging van een in 2019 geschorste beslissing.

Deze situatie is niet uniek voor het jaar 2019. Al jaren wordt er geen enkele geschorste beslissing door de vice-gouverneur gehandhaafd door de Brusselse gemeenten of OCMW's noch bevestigd door de respectievelijke toezichhoudende overheden. We kunnen uit het voorgaande besluiten dat zowel de gemeenten en de OCMW's alsook de toezichhoudende overheden structureel schuldig verzuim plegen t.a.v. een correcte naleving van de taalwetgeving.

Deze vaststelling wordt bovendien nog verzaamd door twee bijkomende fenomenen in dit dossier:

- een aantal Brusselse gemeenten en OCMW's hollen het controlerecht van de vice-gouverneur uit door zich te onttrekken aan de wettelijke meldingsplicht van de onderhavige benoemingen of enkel partiële gegevens over te maken. Dit is volkomen onwettelijk. De jaarlijkse cijfers van de vice-gouverneur zijn dan ook een grove onderschatting van de hierboven geschetste problematiek.
- Artikel 21, §7 van de bestuursstaalwet voorziet dat ten minste 50% van betrekkingen in gelijke mate moeten verdeeld worden over de beide taalgroepen (d.i. de zogenaamde taalpariteit). In zijn verslag geeft de vice-gouverneur onomwonden aan dat het voor zijn diensten onmogelijk is om de correcte verdeling van de taalverdeling van de betrekkingen na te gaan door een gebrekkige medewerking vanuit de Brusselse gemeenten en OCMW's. Er kan vermoed worden dat minstens in een aantal lokale besturen de minimumvertegenwoordiging van 25% Nederlandstaligen verre van gehaald wordt. Dit is vanzelfsprekend niet in lijn met de wettelijke voorschriften.

De indieners concluderen dat reeds jarenlang een volstrekt illegale situatie in stand wordt gehouden, wat leidt tot een structurele discriminatie van de Nederlandstalige inwoners van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Deze situatie heeft als gevolg dat Nederlandstalige inwoners van de verschillende gemeenten niet bediend worden in het Nederlands door een gebrek aan voldoende taalvaardig personeel. Dit leidt niet alleen tot frustraties en misverstanden tussen het gemeentepersoneel en de burger, maar is absoluut geen toonbeeld van goed bestuur. We stellen vast dat de laconieke houding t.a.v. het respect voor de bestuursstaalwetgeving ook een negatieve impact heeft op andere bestuurlijke niveaus. Een Nederlandstalige inwoner kan in Brussel-Hoofdstad eveneens te maken krijgen met taaldiscriminatie bij o.a. de brandweer, de politie, de gewestelijke dienstverlening van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest alsook de bicommunautaire dienstverlening.

De indieners van deze resolutie pleiten dan ook voor een krachtig signaal vanuit het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie naar de toezichhoudende overheden. Deze dienen hun verantwoordelijkheid op te nemen en zich niet langer te onttrekken aan hun wettelijke verplichtingen. Er is geen plaats voor deze structurele discriminatie t.a.v. een aanzienlijke groep inwoners in Brussel-Hoofdstad, waar diversiteit vaak wordt aanzien als een identiteitskenmerk van de 'Brusselaar'.

De indieners wensen eveneens aan te dringen bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers om wetgevend initiatief op te starten zodoende dergelijke flagrante schendingen van de taalwetgeving in te perken.

De indieners zijn van mening dat een feitelijke tweetaligheid in Brussel-Hoofdstad enkel mogelijk is wanneer men de basisprincipes inzake de taalwetgeving ook daadwerkelijk toepast en komaf maakt met deze vorm van taaldiscriminatie t.a.v. de Nederlandstalige inwoners van Brussel-Hoofdstad.

Tenslotte willen de indieners graag de vice-gouverneur zelf citeren:

“De bestuurstaalwetgeving is geen doel op zich, maar een middel om te verzekeren dat de overheid op de best mogelijke wijze ten dienste staat van de burgers. Zij vormt in dit opzicht ook een complex en omvattend geheel, dat de maatschappelijke en institutionele evenwichten van het land weerspiegelt. Het toezicht en de handhaving vormen een essentieel sluitstuk van deze wetgeving.”

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie,

- Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 betreffende de Brusselse instellingen;
- Gelet op de gecoördineerde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken van 18 juli 1966;
- Gelet op het verslag van de vice-gouverneur van het Administratief Arrondissement Brussel-Hoofdstad over het jaar 2019, gepubliceerd op 22 juni 2020;
- Overwegende dat de Brusselse lokale besturen zich schuldig maken aan flagrante inbreuken op de bestuurstaalwetgeving;
- Overwegende dat de toezichthoudende overheden verzaken aan hun vernietigingsrecht om geschorste benoemingen te annuleren;
- Overwegende dat de bestrijding van elke vorm van discriminatie een prioriteit moet vormen in het beleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- Overwegende dat de Vlaamse Gemeenschap reeds jarenlang de verantwoordelijkheid opneemt voor de ontwikkeling van een gemeenschapsbeleid in Brussel-Hoofdstad;
- Overwegende dat de bestuurstaalwetgeving een essentieel element vormt in de bestuurlijke verhouding tussen de gefedereerde entiteiten in dit land;
- Overwegende dat artikel 21, §7 van de bestuurstaalwet voorziet dat ten minste 50% van betrekkingen bij de Brusselse lokale besturen in gelijke mate moeten verdeeld worden over de beide taalgroepen;
- Overwegende dat de schorsing van een benoeming bij de Brusselse lokale besturen, uitgesproken door de vice-gouverneur, op heden van tijdelijke aard is krachtens artikel 65, §3 van de bestuurstaalwet;
- Overwegende dat aan de schorsingen van de vice-gouverneur geenszins gevolg wordt gegeven, noch door de Brusselse lokale besturen noch door de bevoegde toezichthoudende overheden;
- Overwegende dat de niet-naleving van de bestuurstaalwetgeving een merkbare negatieve impact heeft op het imago van Brussel-Hoofdstad en vijandigheid ten aanzien van de Nederlandstaligen in de hand werkt.

vraagt het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie:

- de structurele discriminatie van de Nederlandstalige inwoners van Brussel-Hoofdstad door de Brusselse lokale besturen scherp te veroordelen;

-bij het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie via de collegevoorzitter van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en tevens collegelid van voormeld Verenigd College, aan te dringen op een maximale naleving van de geldende bestuurstaalwetgeving voor wat de Brusselse OCMW's betreft;

-met de Brusselse Hoofdstedelijke Regering in dialoog te treden om een maximale naleving van de geldende bestuurstaalwetgeving te bewerkstelligen, voor wat de Brusselse gemeenten betreft;

-gebruik te maken van de bijzondere besluitvormingsmechanismes en het controlerecht om de niet-naleving van de bestuurstaalwetgeving in de Brusselse Hoofdstedelijke Regering aan te kaarten voor wat de Brusselse gemeenten betreft;

-gebruik te maken van de bijzondere besluitvormingsmechanismes en het controlerecht om de niet-naleving van de bestuurstaalwetgeving in het Verenigd College van de Gemeenschappelijk Gemeenschapscommissie aan te kaarten voor wat de Brusselse OCMW's betreft.

vraagt de Federale Regering:

-een wetsontwerp uit te werken opdat de naleving van de taalwetgeving werkelijk gegarandeerd kan worden.

Mathias VANDEN BORRE

Cieltje VAN ACHTER

Gilles VERSTRAETEN
